

دستورکار جلسه: بررسی مشکلات شرکت های دانش بنیان در حوزه شورای راهبردی فناوری ها و تولیدات دانش بنیان

❖ اهم موارد مطرح شده:

محمدعلی چمنیان – نایب رئیس اتاق بازرگانی خراسان رضوی

۱- اهمیت افزایش عمق تولید داخلی

- شرکت های دانش بنیان می توانند با افزایش عمق تولید، ارزش افزوده داخلی و خلق ثروت بیشتری ایجاد کرده و نیاز به واردات را کاهش دهند.
- نتایج مثبت افزایش عمق تولید:
 - خلق ارزش افزوده فراوان در داخل کشور و کمک به بهبود تراز ارزی.
 - کاهش ارزیابی تولیدات داخلی و کاهش وابستگی به واردات.
 - توسعه فرهنگ مدیریت نوآوری و فناوری در فعالیتهای تولیدی.
 - گسترش اشتغال بهره ور و فرصتهای شغلی برای نخبگان و دانش آموختگان دانشگاهی.
 - حرکت در مرزهای فناوری که می تواند به توسعه صادرات محصولات فناورانه و کسب درآمدهای ارزی کمک کند.

۲- نقش کلیدی صنعت الکترونیک

- الکترونیک به عنوان زیربنای فناوری در صنایع مختلف مانند خودرو، لوازم خانگی، و تجهیزات صنعتی نقش مهمی در توسعه فناوری های داخلی ایفا می کند. با این حال، سیاست ها و سازوکارهای اجرایی فعلی، صنعت کشور را به واردات محصولات نیمه آماده سوق داده و مانعی برای توسعه اقتصاد فناورانه ایجاد کرده است.

۳- چالش های سازمان های کلیدی در حمایت از افزایش عمق تولید

- وزارت صمت و سازمان توسعه تجارت: هرچند افزایش عمق تولید می تواند نیاز ارزی را کاهش دهد، اما هم زمان باعث افزایش تعداد اجزاء و قطعات وارداتی می شود که مستلزم مراحل پیچیده واردات و اختصاص نیروی انسانی است. این روند پیچیده و بوروکراتیک، شرکت ها را به واردات قطعات نیمه آماده به جای تولید محلی تشویق می کند.
- گمرک: زیرساخت های گمرکی نه تنها از تولید داخل پشتیبانی نمی کند، بلکه روند واردات مواد اولیه را به تأخیر می اندازد. فرآیندهای طولانی برای ترخیص اجزاء و قطعات و نیاز به رعایت استانداردهای گوناگون، اغلب خط تولید را مختل کرده و شرکت ها را به واردات محصولات مونتاژ شده ترغیب می کند.
- استاندارد: استانداردهای سخت گیرانه برای محصولات داخلی اعمال می شود، در حالی که واردات محصولات نیمه آماده به همان میزان نیازمند استانداردهای سخت گیرانه نیست. نبود آزمایشگاه های مجهز، فرآیندهای کنترل کیفیت محصولات داخلی را نیز دشوارتر کرده است.
- بانک مرکزی: سیاست تخصیص ارز نیمایی برای محصولات وارداتی باعث شده که قیمت تمام شده محصولات داخلی که از مواد اولیه داخلی استفاده می کنند، بالاتر از قیمت وارداتی باشد. همچنین، تعهدات ارزی بانک مرکزی به صادرات محصولات دانش بنیان فشار وارد می کند.

۴- پیشنهادات اجرایی برای رفع چالش ها

- ایجاد مناطق آزاد ویژه: پیشنهاد ایجاد مناطق آزاد یا ویژه اقتصادی به منظور تسهیل واردات قطعات الکترونیکی برای صنایع داخلی و کاهش پیچیدگی های وارداتی مشابه مدل ترکیه.
- تسهیلات و مشوق های گمرکی و ارزی:
 - تنظیم شرایط ویژه در فرآیندهای ثبت سفارش، تخصیص ارز و ترخیص گمرکی برای تولیدکنندگان دانش بنیان.

صورتجلسه کمیسیون فوق العاده کسب و کارهای دانش بنیان و اقتصاد دیجیتال
«بررسی مشکلات شرکت های دانش بنیان در حوزه شورای راهبردی فناوری ها و تولیدات دانش بنیان»

کد مدرک: CO-F04-02
صفحه 2 از 13

عادی □ فوق العاده ■ مشترک □

رییس جلسه: محمد علی چمنیان دبیر جلسه: سهیل پروازی محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق مشهد
شماره جلسه: نوزدهمین (۱۹) تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۰۸/۱۶ ساعت شروع: ۰۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۳۰

- جلوگیری از تخصیص ارز نیمایی به محصولات آماده وارداتی و کاهش تعرفه های واردات مواد اولیه.
- معافیت صادراتی و تسهیل تعهدات ارزی برای دانش بنیان ها:
- معافیت صادراتی برای تولیدات دانش بنیان و تسهیل تعهدات ارزی جهت تشویق صادرات محصولات فناورانه.
- تأسیس آزمایشگاه های استاندارد:
- ایجاد آزمایشگاه های استاندارد برای کنترل کیفیت محصولات وارداتی و داخلی به منظور حفظ فضای رقابتی عادلانه و جلوگیری از ورود محصولات بی کیفیت به بازار.
- ارزش گذاری دارایی های نامشهود:
- بازگشت به موضوع ارزش گذاری دارایی های نامشهود در قوانین حمایتی و افزودن این موارد به سیاست های حمایتی برای تسهیل تامین مالی شرکت های دانش بنیان.

۵- نقش شورای راهبردی فناوری ها و اهمیت آن

- اختیارات شورا: این شورا با ریاست رئیس جمهور، مرجع نهایی تصمیم گیری برای تصویب، تنظیم و اجرای تسهیلات و امتیازات قانونی برای شرکت های دانش بنیان است.
- صندوق نوآوری و شکوفایی: این صندوق که زیر نظر شورا قرار دارد، مسئول ارائه تسهیلات قرض الحسنه و سایر حمایت ها از شرکت های دانش بنیان است.
- قانون جهش تولید دانش بنیان: این قانون نیز اختیاراتی برای حمایت از تولیدات دانش بنیان به شورا اختصاص داده است، از جمله اولویت بندی خرید و تولید کالاهای راهبردی و اعطای امتیازات به تولیدات اولیه داخلی.

۶- چالش های مربوط به تعرفه ها و استانداردها

- تفاوت کم تعرفه های واردات محصولات نیمه آماده و محصولات کامل: تعرفه پایین کالاهای نیمه آماده، تولید داخلی را تضعیف می کند و نیازمند اصلاحات قانونی است.
- استانداردهای غیرمنعطف: استانداردهای سخت گیرانه داخلی و نبود استانداردهای کافی برای محصولات وارداتی، شرکت های داخلی را در رقابت با محصولات خارجی به چالش می کشند.

۷- چالش های تخصیص ارز و سیاست های بانک مرکزی

- مشوق های ارزی ناکافی برای محصولات داخلی: سیاست های بانک مرکزی در تخصیص ارز نیمایی به نفع محصولات وارداتی است و موجب افزایش قیمت تمام شده تولیدات داخلی می شود.
- تعهدات ارزی بر صادرات دانش بنیان: نیاز به بازبینی قوانین تعهدات ارزی برای تولیدات داخلی، به ویژه محصولات فناورانه که به دلیل قیمت تمام شده بالا، در بازارهای خارجی دچار چالش هستند.

علی محمد شریعتی مقدم، رئیس کمیسیون کسب و کارهای دانش بنیان و اقتصاد دیجیتال

۱- توجه به چالش های پیش روی کارگزاری های جدید در استان:

- پیشنهاد می شود که کارگاه های آموزشی و تشریحی برای آشنایی بیشتر شرکت ها و متقاضیان کارگزاری ها برگزار شود. این کارگاه ها می توانند به حل چالش های پیش رو کمک کنند.

۲- ورود به زنجیره ارزش جهانی:

- ذکر شده که چند شرکت به زنجیره ارزش جهانی وارد شده اند و این ظرفیت برای بسیاری از شرکت های دیگر نیز وجود دارد. برای دستیابی به این هدف، ضرورت دارد که تفکر شرکت ها و مدیران رشد بیشتری پیدا کند و قراردادهای تحقیقاتی بزرگتری منعقد شود.

۳- حمایت های صادراتی از سوی سازمان توسعه تجارت ایران:

صورتجلسه کمیسیون فوق العاده کسب و کارهای دانش بنیان و اقتصاد دیجیتال
«بررسی مشکلات شرکت های دانش بنیان در حوزه شورای راهبری فناوری ها و تولیدات دانش بنیان»

کد مدرک: CO-F04-02

صفحه 3 از 13

عادی فوق العاده مشترک

رییس جلسه: محمد علی چمنیان دبیر جلسه: سهیل پروازی محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق مشهد
شماره جلسه: نوزدهمین (۱۹) تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۰۸/۱۶ ساعت شروع: ۰۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۳۰

• سازمان توسعه تجارت ایران اعلام آمادگی کرده است تا یک بسته حمایتی در حوزه صادرات محصولات دانش بنیان طراحی کند. این بسته می تواند به کمک تسهیلات ارزان قیمت و با وثیقه های ساده تر برای شرکت های دانش بنیان باشد. این پیشنهاد به ویژه در زمینه توسعه صادرات شرکت های دانش بنیان اهمیت دارد.

۵- پیشنهاد برای تسهیلات ارزان قیمت و منابع پایدار:

• پیشنهاد شده است که در حوزه دانش بنیان از منابع اضافی برای تأمین تسهیلات ارزان قیمت استفاده شود. با همکاری بانک ها و صندوق های توسعه ملی، می توان تسهیلات را با شرایط ساده تر و به راحتی در اختیار شرکت ها قرار داد. به عنوان مثال در بخش زعفران، پیشنهاد شده است که نیم درصد از گردش مالی صادرات این محصول برای توسعه زنجیره ارزش آن اختصاص داده شود. می توان این اقدام به عنوان راهکاری برای تخصیص منابع به شکل ها و تسریع در توسعه حوزه های دانش بنیان نیز ارائه شود. هدف از این پیشنهاد ایجاد منابع پایدار در داخل حوزه دانش بنیان برای توسعه این بخش ها است.

سیدحسن هاشمی – نایب رئیس کمیسیون کسب و کارهای دانش بنیان و اقتصاد دیجیتال

۱- معضلات ریشه ای و مهاجرت شرکت های دانش بنیان از استان ها به پایتخت:

• شرکت های دانش بنیان در خراسان رضوی با چالش های ریشه ای مواجه اند که منجر به مهاجرت آن ها به تهران برای بهره گیری از امکانات و منابع مرکز کشور شده است. این مسئله باعث تضعیف شرکت های استانی و نابرابری در توزیع فرصت ها و امکانات شده است.

۲- تفویض اختیارات شورای راهبری به تشکل های بخش خصوصی:

• هاشمی پیشنهاد کرد که بخشی از وظایف شورای راهبری فناوری ها به تشکل های بخش خصوصی، مانند اتاق بازرگانی، واگذار شود. این امر می تواند به شورا کمک کند تا بر مسائل کلان تمرکز کند و از درگیری در جزئیاتی مانند شناسایی محصول یا صادرات رها شود.

۳- نظارت پسینی اتاق بازرگانی بر تخصیص تسهیلات استانی:

• پیشنهاد شد اتاق بازرگانی به عنوان ناظر پسینی برای تخصیص تسهیلات استانی عمل کند تا سهم دقیق استان ها از این تسهیلات تعیین شود و از نابرابری در توزیع جلوگیری گردد. وی با اشاره به تجارب ناموفق وعده های بی نتیجه وزارت ارتباطات، این ناظر پسینی را برای تضمین دسترسی استانی به منابع ضروری دانست.

۴- چالش عدم تحقق وعده ها و تضعیف استان:

• وعده های متعددی برای توسعه زیرساخت های فناوری و ایجاد پارک های فناوری در استان خراسان داده شده، اما در عمل تحقق نیافته است. این مسئله باعث شده شرکت ها به سایر استان ها یا پایتخت مهاجرت کنند، که این روند پایتخت محوری را تشدید می کند.

۵- توجه به نقش پارلمان بخش خصوصی در نظارت بر عملکردها:

• به دلیل نبود ناظر مستقل در بخش هایی نظیر مالیات، سهمیه بندی منابع و تسهیلات، پیشنهاد شد که اتاق بازرگانی یا پارلمان بخش خصوصی به عنوان ناظر مشخص شود تا سهم استانی در تسهیلات، منابع مالی، و دیگر امتیازات به طور منصفانه تعیین و اجرا شود.

۶- تفویض جزئیات به بخش خصوصی برای تمرکز شورا بر مسائل کلان:

• شورا باید از درگیر شدن در جزئیات اجرایی مانند شناسایی محصولات دانش بنیان یا تعیین صادرات خودداری کرده و این موارد را به تشکل های خصوصی تفویض کند. بدین ترتیب، شورا قادر خواهد بود تا روی سیاست گذاری های کلان تمرکز بیشتری داشته باشد.

۷- اهمیت شفاف سازی سهم استانی در تخصیص منابع مالی و تسهیلات:

صورتجلسه کمیسیون فوق العاده کسب و کارهای دانش بنیان و اقتصاد دیجیتال
«بررسی مشکلات شرکت های دانش بنیان در حوزه شورای راهبری فناوری ها و تولیدات دانش بنیان»

کد مدرک: CO-F04-02
صفحه 4 از 13

عادی فوق العاده مشترک

رییس جلسه: محمد علی چمنیان دبیر جلسه: سهیل پروازی محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق مشهد
شماره جلسه: نوزدهمین (۱۹) تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۰۸/۱۶ ساعت شروع: ۰۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۳۰

• درخواست شفاف سازی و سهم بندی دقیق استان خراسان از منابع مالی و تسهیلات کشوری مطرح شد. وی تاکید کرد که چنین شفاف سازی و سهم بندی می تواند از نابرابری جلوگیری کند و به توسعه استانی کمک کند.

۸- ضرورت تفکیک سهم استانی در تمامی حوزه های مالی و تسهیلاتی:

• او به نابرابری در تخصیص تسهیلات و سهمیه های استانی اشاره کرده و تاکید کرد که بخش خصوصی و اتاق بازرگانی به عنوان ناظر باید سهم استان خراسان را در تخصیص منابع مالی به طور دقیق مشخص و پیگیری کنند تا از سهم خواهی بی رویه در تهران جلوگیری شود.

۹- انتظار از نمایندگان مجلس برای پیگیری دقیق حقوق استانی:

• تاکید شد که نمایندگان مجلس باید در حفظ منابع و سهم استان های خود، از جمله خراسان، دقت کنند و در برابر هرگونه نابرابری در تخصیص منابع ایستادگی کنند.

شهرام عیدی زاده - مدیر محترم مرکز پژوهش ها

۱- پتانسیل ویژه استان خراسان رضوی و لزوم استفاده بهینه از آن:

• تاکید بر اهمیت استفاده کامل از ظرفیت های خراسان رضوی و درخواست برنامه ریزی دقیق و عملیاتی برای استان

۲- سرمایه گذاری مشترک سازمان های توسعه ای و بخش خصوصی طبق لایحه بودجه ۱۴۰۴:

• بر اساس بند ج ماده ۷۰۵۷۰ لایحه بودجه ۱۴۰۴، سازمان های توسعه ای مانند ایدرو، ایمیدرو، شرکت شهرک ها، بانک مسکن، و بانک توسعه صادرات مجاز به سرمایه گذاری مشترک با بخش خصوصی در طرح های فناوری هستند که در شورای راهبری فناوری ها و تولید دانش بنیان مصوب شده اند.

۳- لزوم پیگیری نمایندگان استان برای سرمایه گذاری سازمان های توسعه ای در استان:

• عیدی زاده بیان کرد که در استان هایی نظیر اصفهان و کرمان، این سازمان ها بسیار فعالند، اما در خراسان رضوی فعالیت کمتری دارند. وی از نمایندگان استان خواست که بر تسهیل و تشویق این نوع سرمایه گذاری ها تمرکز کنند و این سازمان ها را به همکاری بیشتر با شرکت های دانش بنیان محلی ترغیب نمایند.

۴- تاثیر اقتصادی قابل توجه از سرمایه گذاری مشترک در استان خراسان رضوی:

• وی تأکید کرد که حتی اگر فقط ۵ درصد از این ظرفیت در شورای راهبری فناوری ها و تولید دانش بنیان عملیاتی شود، می تواند تأثیر چشمگیری بر اقتصاد دانش بنیان استان بگذارد.

سهیل پروازی - دبیر کمیسیون کسب و کارهای دانش بنیان و اقتصاد دیجیتال

۱- تقسیم بندی حوزه های چالش دانش بنیان:

○ چالش های دانش بنیان را می توان به چهار حوزه ورود به عرصه دانش بنیان، تأمین لجستیک، تجاری سازی و کشف بازار، و توسعه بازارهای بین المللی تقسیم کرد.

۲- چالش های ورود به عرصه دانش بنیان:

- کمبود نیروی کار متخصص و عدم تطابق آموزش های دانشگاهی با نیاز صنعت.
- مشکلات تأمین مالی اولیه و سرمایه گذاری خطر پذیر.
- موانع حقوقی و بوروکراسی در اخذ مجوزها.

۳- نیاز به اجرای دقیق ماده ۲ قانون حمایت از دانش بنیان ها:

○ ماده ۲ این قانون به تسهیل استخدام نخبگان اشاره دارد، اما در عمل، به دلیل کمبود بودجه و شفافیت، نیاز به اصلاح دارد. پیشنهاد می شود که کارآموزی در شرکت های دانش بنیان به عنوان بخشی از آموزش رسمی قرار گیرد.

۴- حمایت از مالکیت معنوی و کاهش بوروکراسی:

- او به تسهیل و تسریع فرآیند ثبت مالکیت معنوی اشاره دارد و پیشنهاد می کند که بخش ویژه ای برای پردازش سریع و کم هزینه ثبت مالکیت معنوی شرکت های دانش بنیان در نظر گرفته شود.

۵- چالش های تأمین مالی مستمر و سرمایه در گردش:

- مشکلات تأمین مالی مستمر و سرمایه در گردش، شرایط سخت بانک ها، و نیاز به وثیقه های سنگین باعث کندی رشد شرکت ها شده اند.

۶- پیشنهادات برای تسهیل مالی و کاهش بوروکراسی:

- اجرای موثر ماده ۱۶ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارائه تسهیلات مالیاتی به بانک ها و مؤسسات مالی که به شرکت های دانش بنیان وام می دهند.

۷- چالش های توسعه بازار داخلی:

- عدم آشنایی مصرف کنندگان با محصولات داخلی و نبود ساختارهای حمایتی برای نفوذ در بازار.
- چالش های بازاریابی و محدودیت های گمرکی و تعرفه های بالا که مانع از رشد محصولات دانش بنیان می شوند.

۸- پیشنهادات برای بهبود بازار داخلی:

- راه اندازی کمپین های تبلیغاتی ملی برای افزایش شناخت عمومی از محصولات داخلی و ایجاد صندوق های حمایتی بازاریابی برای دانش بنیان ها.

۹- توسعه بازارهای بین المللی و موانع صادراتی:

- اشاره به موانع صادراتی و تحریم ها، محدودیت نقل و انتقالات مالی و دسترسی به سیستم های بانکی بین المللی که صادرات شرکت های دانش بنیان را محدود کرده است.

۱۰- پیشنهادات برای توسعه صادرات دانش بنیان ها:

- ایجاد توافق نامه های تجاری دوجانبه با کشورهای همسایه و ارائه حمایت های مالیاتی و گمرکی از صادرات محصولات دانش بنیان.

۱۱- لزوم بازنگری در سیاست های حمایتی و تفویض اختیارات به تشکل های خصوصی:

- پیشنهاد تفویض اختیارات شورای راهبری فناوری ها به اتاق بازرگانی و نهادهای محلی برای افزایش کارایی و تمرکز بر مسائل کلان، و ادغام کارگروه های موازی.

۱۲- خلاصه ساختار کلی چالش ها و پیشنهادات:

• ورود به عرصه دانش بنیان:

- چالش ها: کمبود نیروی متخصص، محدودیت های آموزشی، مشکلات تأمین مالی اولیه، موانع حقوقی.
- پیشنهادات: اجرای کارآموزی در دانش بنیان ها، تسهیل قوانین استخدام نخبگان، افزایش شفافیت ماده ۲ قانون حمایت از دانش بنیان ها.

• تجاری سازی و توسعه بازار داخلی:

- چالش ها: مشکلات تأمین مالی مستمر، محدودیت های گمرکی، استانداردهای وارداتی، موانع بازاریابی.
- پیشنهادات: راه اندازی کمپین های تبلیغاتی، حمایت از بازاریابی داخلی، اصلاح ماده ۱۶ قانون رفع موانع تولید.

• توسعه بازارهای بین المللی:

- چالش ها: موانع صادراتی، تحریم ها، محدودیت های بانکی.
- پیشنهادات: توافق نامه های تجاری، حمایت مالیاتی از صادرات، نمایشگاه های بین المللی.

• نیاز به بازنگری در سیاست های حمایتی:

- چالش ها: ضعف اجرای سیاست های حمایتی، پراکندگی وظایف در نهادها.

○ پیشنهادات: تفویض اختیارات به اتاق بازرگانی و نهادهای محلی، ادغام کارگروهها برای افزایش کارایی.

محمد رضا خلیلی – رئیس پارک فاوا استان خراسان رضوی

۱- لزوم ارتباط مستمر با معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری:

- با توجه به بازدید معاونت علمی ریاست جمهوری از استان و ارتباطات جدیدی که از طریق نمایندگان مجلس برقرار شده، ضروری است پیگیریهای استان از شورا به طور دقیق و منظم انجام شود.

۲- پیگیری مکاتبات بی پاسخ در حوزه فناوری استان:

- اشاره به نامه های ارسال شده به معاونت علمی که بیش از ۱۴ ماه بی پاسخ مانده اند و به دلیل بوروکراسی بین معاونت علمی و شورا، روند اجرای آنها با چالش مواجه شده است. این وضعیت نشان دهنده عدم پاسخگویی و هماهنگی مناسب در سطوح مختلف معاونتها است.

۳- لزوم شفاف سازی و پاسخگویی به مکاتبات و مصوبات مالیاتی:

- با وجود دستور شفاف وزیر اقتصاد مبنی بر معافیت مالیاتی برای مراکز رشد، پارک های علم و فناوری، و سایر مراکز فناور، این دستور در استان خراسان رضوی اجرا نمی شود. خلیلی درخواست کرد تا این موضوع پیگیری شود و مصوبات مالیاتی در شورا تصویب و برای اجرا به استانها ابلاغ شود.

۴- مشکل مکرر حذف از دستور کار شورا:

- برخی مصوبات مهم، مانند دستورالعمل های تهیه شده توسط معاونت علمی برای شرکت های دانش بنیان، پنج بار به دستور کار شورا اضافه و حذف شده اند، که نشان دهنده عدم ثبات و حمایت های قانونی موثر برای اجرایی کردن مصوبات مهم است.

۵- نابرابری در تخصیص بودجه استانی:

- اشاره به سهم نا عادلانه بودجه و مالیات استان خراسان رضوی نسبت به درآمدهای تولید شده در استان. این نابرابری منجر به کاهش سرمایه گذاری های محلی و عدم بهره مندی استان از منابع اختصاصی دولت شده است.

۶- نیاز به پیگیری و مصوبات فراگیر برای معافیت های مالیاتی و توسعه فناوری:

- درخواست برای موارد مرتبط با معافیت های مالیاتی و حمایت های دولتی در شورا به تصویب برسند تا مشمول کلیه مناطق فناور و شرکت های دانش بنیان در سراسر کشور شوند.

سید حمید حسینی، معاون اقتصادی اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی

۱- مشکلات تأمین مالی در شرکت های دانش بنیان:

- علی رغم تلاش های انجام شده در سال های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱، متأسفانه شرکت های دانش بنیان در استان نتوانستند تسهیلات قابل توجهی دریافت کنند.
- تعداد طرح های ارسالی برای تأمین مالی از سوی استان به بانکها مانند بانک تجارت و بانک آینده به بیش از ۱۱۰ طرح رسید، اما در نهایت تنها مبلغی معادل ۴۱۱ میلیارد تومان مصوب شد که بخش زیادی از آن به شرکتها پرداخت نشده است.
- این مشکل نشان دهنده ریزش قابل توجه مصوبات بانکها و عدم پرداخت به موقع تسهیلات به شرکت های دانش بنیان است.

۲- مشکل وثایق برای تأمین مالی:

- یکی از مشکلات اصلی که شرکت های دانش بنیان با آن مواجه هستند، عدم توانایی در تأمین وثایق بانکی است. این مشکل به دلیل کوچک بودن دارایی های شرکتها و عدم قابلیت تبدیل آنها به وثیقه مناسب برای دریافت تسهیلات است.
- پیشنهاد شده است که برای حل این مشکل، از ظرفیت های جدید قانونی مانند صندوق های تضمین بهره برداری شود.

۳- پیشنهاد تأسیس صندوق های جدید:

صورتجلسه کمیسیون فوق العاده کسب و کارهای دانش بنیان و اقتصاد دیجیتال
«بررسی مشکلات شرکت های دانش بنیان در حوزه شورای راهبردی فناوری ها و تولیدات دانش بنیان»

کد مدرک: CO-F04-02
صفحه 7 از 13

عادی فوق العاده مشترک

رییس جلسه: محمد علی چمنیان دبیر جلسه: سهیل پروازی محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق مشهد
 شماره جلسه: نوزدهمین (۱۹) تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۰۸/۱۶ ساعت شروع: ۰۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۳۰

• پیشنهاد ایجاد یک صندوق جدید توسط بخش خصوصی برای تأمین مالی شرکت های دانش بنیان مطرح شده است. این صندوق می تواند بر اساس آیین نامه جدید تأمین مالی زیرساخت ها که در اردیبهشت سال جاری ابلاغ شد، با ترکیب جدید سهامداری و هدف ایجاد صندوق های منطقه ای و تخصصی شکل بگیرد.

• به نظر می رسد که برای شروع، نیاز به حداقل ۲۰ میلیارد تومان سرمایه اولیه برای ایجاد این صندوق ها باشد.

۴- ارزش گذاری دارایی های نامشهود:

• یکی دیگر از مشکلات شرکت های دانش بنیان، عدم پذیرش دارایی های نامشهود به عنوان وثیقه توسط بانک ها است. این دارایی ها که در واقع عمده سرمایه شرکت های دانش بنیان را تشکیل می دهند، باید به عنوان دارایی های ارزش مند مورد پذیرش قرار گیرند.

• پیشنهاد شده است که سازوکاری برای ارزش گذاری دقیق و پذیرفته شدن دارایی های نامشهود در سیستم بانکی ایجاد گردد.

۵- نیروی کار و اشتغال در شرکت های دانش بنیان:

• یکی از موارد مهم در حمایت از شرکت های دانش بنیان، تسهیل در جذب نیروی کار متخصص است. محدودیت های موجود در زمینه اشتغال نیروی انسانی در برخی دستگاه های اجرایی رفع شده است.

• همچنین، پیشنهاد شده است که برای شرکت های دانش بنیان، سرانه اشتغال را تا مبلغ یک میلیارد تومان افزایش دهند تا شرکت ها قادر به استخدام نیروی انسانی با تخصص های بالا باشند.

۶- مسائل مالیاتی و معافیت های مالیاتی:

• درخواست برای اصلاح برخی قوانین مالیاتی و افزایش معافیت های مالیاتی برای شرکت های دانش بنیان مطرح شده است. به خصوص شرکت هایی که در پارک های علم و فناوری مستقر نیستند، از پوشش معافیت های مالیاتی بهره مند نمی شوند که این موضوع می تواند به رشد این شرکت ها آسیب بزند.

• پیشنهاد شده است که پوشش معافیت های مالیاتی برای این شرکت ها گسترش یابد تا رقابت پذیری و توسعه آنها تسهیل شود.

۷- اقدامات جدید در وزارت ارتباطات:

• در وزارت ارتباطات، به منظور حمایت از شرکت های دانش بنیان، سرانه اشتغال برای این بخش افزایش یافته است.

• پرداخت های حمایتی به پروژه های زیرساختی که در استان خراسان رضوی در حال راه اندازی هستند، از جمله اقدامات مهم در این راستا بوده است، هرچند این پرداخت ها هنوز نتوانسته اند پوشش کامل و قابل قبولی برای شرکت های دانش بنیان استان فراهم کنند.

۸- توصیه های کلیدی:

• در نهایت، نیاز به ایجاد صندوق های جدید تخصصی و منطقه ای برای تأمین مالی و پوشش ریسک شرکت های دانش بنیان به شدت احساس می شود.

• علاوه بر آن، راهکارهای قانونی و سازوکارهای مناسب برای ارزش گذاری دارایی های نامشهود باید به سرعت پیاده سازی شوند تا بانک ها این دارایی ها را به عنوان وثیقه بپذیرند و تسهیلات به موقع در اختیار شرکت ها قرار گیرد.

سیدمهدی مدنی، رئیس انجمن شرکت های دانش بنیان خراسان رضوی

۱. عدم تحقق معافیت های مالیاتی برای شرکت های دانش بنیان:

○ تاکنون بخش خصوصی عملکرد مناسبی از شورای راهبردی فناوری ها و تولیدات دانش بنیان در خصوص تحقق معافیت های مالیاتی مشاهده نکرده و اطلاع رسانی به طور صحیح انجام نشده است. انتظار می رود مسائل ذیل قانون جهش تولید دانش بنیان توسط این شورا راهبری شود و آیین نامه های اجرایی آن ابلاغ گردد. اما متأسفانه هیچ گونه پیشرفتی در این زمینه مشاهده نشده است.

○ مسئله معافیت‌های مالیاتی که در شورای گفت‌وگو مصوب شد، هنوز عملیاتی نشده و شورای راهبری واکنشی در این زمینه نشان نداده است و استان خراسان رضوی در جذب تسهیلات تبصره‌ای عملکرد ضعیفی داشته است.

۲. مسائل مالیاتی در شرکت‌های دانش بنیان:

○ در خصوص مسائل مالیاتی، طی دو سال گذشته جلسات متعددی در شورا برگزار شده، اما در نهایت علیرغم تصویب موضوعات، این مسائل عملیاتی نشده‌اند و به‌طور کامل توسط شورای راهبری پیگیری نشده است. امید است که با حضور نمایندگان از خراسان رضوی در این زمینه، سهم استان در اقتصاد دانش بنیان به‌طور مطلوب‌تر مورد توجه قرار گیرد.

۳. محدودیت‌های حضور بخش خصوصی در جلسات و بازدیدها:

○ در بازدیدهای مختلف از سوی مسئولان، به‌ویژه در مورد حوزه اقتصاد دانش بنیان، بخش خصوصی نتوانسته به‌طور کامل مطرح شود و بیشتر بازدیدها به دانشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری اختصاص داشت. در یکی از سفرهای استانی، حتی در حد یک دقیقه نتوانسته‌اند با مسئولین صحبت کنند، و تنها نکته‌ای که مطرح شده، نگرانی در مورد عدم توجه کافی به مسائل بخش خصوصی بود.

۴. مشکلات در جذب تسهیلات تبصره‌ای و عدم شفافیت در فرآیند آن:

• در حوزه تسهیلات تبصره‌ای، چندین تبصره و بند در بخش‌های مختلف مانند ICT تصویب شده است، اما وضعیت آن‌ها هنوز مبهم و نامشخص است. حدود چهار هزار میلیارد تومان برای تسهیلات در تبصره ۱۵ در نظر گرفته شده، اما هنوز هیچ‌گونه شفافیتی در خصوص نحوه جذب و تخصیص این اعتبار وجود ندارد.

۵. پیشنهادات برای بهبود وضعیت تسهیلات و جذب اعتبارات:

• درخواست برای شفافیت بیشتر در خصوص وضعیت تبصره‌های مصوب و تسهیلات موجود و نظارت دقیق‌تر بر روند جذب آن‌ها مطرح شد. بر اساس نامه‌نگاری‌های صورت گرفته، به نظر می‌رسد که مشکلات در این زمینه همچنان باقی است و مسئولین باید اقدامات موثرتری برای تسهیل این روند انجام دهند.

محسن کامیار، رئیس هیات مدیره سازمان نظام صنفی رایانه ای خراسان رضو

۳- مسئله تخصیص تسهیلات به شرکت‌های زیرساختی:

• از مباحث مهم این است که آیا شرکت‌های زیرساختی واقعاً نیاز به تسهیلات اشتغال‌زایی دارند؟ چرا که شرکت‌های زیرساختی بیشتر به سرمایه در گردش نیاز دارند تا تسهیلات اشتغال‌زایی. این تسهیلات در حقیقت برای تقویت زیرساخت‌ها و رشد آن‌ها مناسب نیستند و به‌طور صحیح به شرکت‌ها تخصیص نمی‌یابند.

۴- چالش‌های بخش خصوصی در تامین مالی:

• گفته شد که بخش خصوصی برای تامین مالی با مشکلات زیادی روبه‌رو است، به‌ویژه زمانی که به سرمایه در گردش نیاز دارند. تسهیلاتی که به این بخش داده می‌شود به‌طور معمول محدود به شش ماه است و این زمان بسیار کوتاه است. همچنین نرخ‌های بهره بالا (۴۰ تا ۶۰ درصد) به‌عنوان چالش دیگری برای بخش خصوصی مطرح شد. این شرایط عملاً توان بخش خصوصی را برای توسعه و اجرای طرح‌های خود محدود می‌کند.

۵- مسائل پیرامون شرکت‌های بزرگ و کمک‌های مالی از معاونت علمی:

• یکی از شرکت‌ها که در طول ۴۰ سال، حدود ۴۰۱ تا ۴۰۵ میلیارد تومان از معاونت علمی دریافت کرده است. این شرکت برای دریافت این کمک‌ها با مشکلات فراوانی روبه‌رو بوده و مجبور شده است سهام معاونت علمی را خریداری کند.
 • به گفته‌ها، این شرکت در پرداخت‌ها با مشکلات ارزی مواجه بوده است. برای مثال، مبلغی که برای این شرکت در نظر گرفته شده با دلار ۲۵ تومان تصویب شده، ولی در عمل با دلار ۵۰ تومان پرداخت شده و حالا با دلار ۸۰ تومان از شرکت پس گرفته می‌شود.

۶- مشکلات در طرح‌ها و خروج از پروژه‌ها (Exit Plan):

- طرح‌هایی که در صندوق نوآوری در استان در حال پیگیری هستند، به دلیل مشکلات مالی و اجرایی با تأخیر زیادی روبه‌رو شده‌اند. طرح‌های مختلف با مشکلات زیادی مواجه هستند و در دو سال اخیر هنوز هیچ نتیجه‌ای در این زمینه‌ها به دست نیامده است. نظارت باید به‌طور جدی تقویت شود تا از بروز چنین مشکلاتی در تخصیص تسهیلات و کمک‌های مالی جلوگیری شود. نظارت صحیح می‌تواند از سوءاستفاده‌های احتمالی جلوگیری کرده و منابع را به‌طور بهینه تخصیص دهد.

محسن سیاوشی، نماینده ارزیاب شرکت های دانش بنیان

- ۱- مشکلات اجرایی و عدم هماهنگی ارکان دولتی:
 - یکی از دلایل اصلی بروز مشکلات در قانون جهش تولید دانش بنیان، عدم هماهنگی بین ارکان دولتی و ناآگاهی دقیق از قانون جهش تولید دانش بنیان است. مثالی آورده شده که در یک ارگان بیمه‌ای در مشهد، دو نفر در یک شعبه تصمیمات متناقضی گرفته‌اند؛ یکی از آنها قرارداد بیمه‌ای را قبول کرده و دیگری رد کرده است. این مثال نشان‌دهنده فقدان آگاهی در مورد قانون جهش تولید دانش بنیان است.
- ۲- ضرورت آموزش مدیران دولتی:
 - پیشنهاد می‌شود که به مدیران دولتی آموزش داده شود که از قانون جهش تولید دانش بنیان آگاه شوند و به آن عمل کنند. تأکید می‌شود که رویدادهایی برای آموزش و اطلاع‌رسانی به مدیران دولتی برگزار شود.
- ۳- مشکلات تسهیلات و ضمانت‌نامه‌های بانکی:
 - مشکلاتی در فرآیند دریافت تسهیلات و ضمانت‌نامه‌های بانکی برای شرکت‌های دانش بنیان وجود دارد. معاونت علمی و فناوری وظیفه خود را به‌خوبی انجام می‌دهد، اما وقتی که فرآیند به بانک‌ها و ضمانت‌نامه‌ها کشیده می‌شود، مشکلات اصلی بروز می‌کند.
- ۴- مشکلات در استفاده از تسهیلات معاونت علمی:
 - مسئولین معاونت استان ایراد می‌گیرند که شرکت‌ها نتوانسته‌اند از تسهیلات معاونت علمی استفاده کنند. مصداق‌هایی از مشکلات مربوط به تسهیلات و ضمانت‌نامه‌های بانکی بیان شده است. یکی از اهداف اعتبار مالیاتی، درگیر کردن صنایع بزرگ غیر دانش بنیان و کمک به شرکت‌های دانش بنیان برای تکمیل پروژه‌هایشان است. قوانین موجود در مورد اعتبار مالیاتی مانع از استفاده شرکت‌ها از این تسهیلات می‌شود. این قوانین به‌طور مؤثر اجازه نمی‌دهند که شرکت‌های دانش بنیان از مزایای اعتبار مالیاتی بهره‌مند شوند.

احسان عظیمی راد، نماینده دوازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی و عضو ناظر در شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش بنیان

- استفاده از ظرفیت‌های شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش بنیان و کمیته اشتغال استان، با محوریت ارائه مسائل و حل آن‌ها در حضور استاندار خراسان رضوی پیشنهاد شده است.
- قانون جهش تولید دانش بنیان، مصوب مجلس پیشین، یک چارچوب مؤثر برای توسعه است. اکنون کمیته نوآوری و فناوری مجلس جلسات هفتگی دوشنبه‌ها از ساعت ۸ تا ۱۰ صبح برگزار می‌کند و تا امروز شش جلسه برگزار شده است.
- در اولین جلسه، دیوان محاسبات گزارشی ارائه داد که نشان داد منابع قابل توجهی که باید به معاونت علمی و فناوری اختصاص می‌یافت، به‌طور کامل تخصیص نیافته است. تنها ۴ هزار میلیارد تومان از این منابع در سال ۱۳۹۴ به این معاونت پرداخت شده بود.
- پیگیری‌های کمیسیون مجلس منجر به واریز دو هزار میلیارد تومان توسط سازمان برنامه و بودجه به حساب معاونت علمی شد. گزارش‌های تکمیلی از سوی دیوان محاسبات به مجلس ارائه شد.
- وزارت علوم در اجرای مواد مربوط به قانون جهش تولید دانش بنیان ضعیف‌ترین عملکرد را داشت. یکی از چالش‌های مهم، صدور سند برای زمین‌های تخصیص یافته به شرکت‌های مستقر در پارک‌های علم و فناوری بود که دستور تکمیل آن ظرف دو ماه داده شد.

صورتجلسه کمیسیون فوق العاده کسب و کارهای دانش بنیان و اقتصاد دیجیتال
«بررسی مشکلات شرکت های دانش بنیان در حوزه شورای راهبری فناوری ها و تولیدات دانش بنیان»

عادی فوق العاده مشترک

کد مدرک: CO-F04-02

صفحه 10 از 13

رییس جلسه: محمد علی چمنیان دبیر جلسه: سهیل پروازی محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق مشهد
شماره جلسه: نوزدهمین (۱۹) تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۰۸/۱۶ ساعت شروع: ۰۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۳۰

- وزارت نیرو نیز در پرداخت درآمدهای حاصل از توسعه تجدیدپذیرها به معاونت علمی کوتاهی کرده است. پیگیری‌ها برای شفاف‌سازی این موضوع ادامه دارد.
- بسیاری از دستگاه‌ها از مفاد قانون جهش تولید دانش‌بنیان اطلاع کافی ندارند. برگزاری جلسات آموزشی و هماهنگی در این زمینه ضروری است.
- پیشنهاد شده جلسات مشترکی با بانک‌ها و معاونت‌های اقتصادی برای رفع چالش‌های تأمین مالی برگزار شود.
- طرح‌هایی برای ایجاد مناطق آزاد ویژه کالاهای دانش‌بنیان توسط وزارت صمت در حال اجرا است.
- پیگیری برای ایجاد شهرک علم و فناوری در استان خراسان رضوی و تخصیص زمین‌های بیشتر به پروژه‌های دانش‌بنیان ادامه دارد.
- هماهنگی‌هایی برای گسترش همکاری با کشورهای همسایه، نظیر ونزوئلا و افغانستان، به منظور ایجاد خراسان رضوی به عنوان پایلوت هاب دانش‌بنیان انجام شده است.
- وزارت علوم ضعیف‌ترین اجرا را در حوزه مواد مربوط به خود در اجرای قانون جهش تولید دانش‌بنیان داشت. یکی از موارد مهم این بود که سند به نام کسانی که در پارک‌ها زمین می‌گیرند باید صادر شود. این موضوع به وزارت علوم اعلام شد که باید در دو ماه آینده این ماده را اجرایی کنند. گزارش ضعیف وزارت علوم باعث شد که وزارتخانه مجدد گزارش‌هایی ارائه دهد و همچنین ابلاغ مربوطه صادر گردد.
- در بخش وزارت نیرو، طبق قانون جهش، وزارت نیرو ملزم بود درآمدهای خود را برای تجدیدپذیرها و نیروگاه‌های خورشیدی به معاونت علمی واریز کند، اما این کار را انجام ندادند.
- سازمان امور مالیاتی نیز گزارش‌هایی در خصوص درآمدهایی که طبق قانون باید به معاونت علمی واریز می‌شد، ارائه داد که باید بررسی بیشتری صورت می‌گرفت. بسیاری از دستگاه‌ها اصلاً از قانون جهش تولید دانش‌بنیان و ظرفیت‌های آن اطلاع ندارند.
- جلسه‌های کارگروه هر دو هفته یک بار برگزار می‌شود و هدف از این جلسات پیشبرد طرح‌ها و برنامه‌های مهم است.
- وزارت صمت نیز بلافاصله اقداماتی در زمینه حمایت از تولیدات دانش‌بنیان انجام داده و در این راستا موضوعاتی مانند مناطق آزاد ویژه برای کالاهای دانش‌بنیان مطرح شده است. ما با وزارت صمت و وزارت اقتصاد ارتباطات خوبی داریم و در این زمینه تلاش‌های زیادی صورت گرفته است.
- پیشنهاد می‌شود جلسه‌ای با حضور نمایندگان بانک‌ها و معاونان وزارت اقتصاد برای بررسی چالش‌های تأمین مالی برگزار شود.
- طرح‌هایی که در زمینه همکاری با کشورهای خارجی مانند ونزوئلا و افغانستان وجود دارد، باید به طور جدی پیگیری شود تا خراسان رضوی پایلوت هاب دانش‌بنیان‌ها شود. با آقای دکتر عراقچی هماهنگ شده است که جلسه‌ای در وزارت خارجه برگزار شود تا مرزهای اقتصادی جدیدی با کشورهای همسایه گشوده شود.
- در حال پیگیری ایجاد شهرک علم و فناوری در استان هستیم و طرح‌هایی برای گسترش اراضی در دست بررسی است.
- پیشنهاد ایجاد کارگروه‌های واحد برای فناوری و نوآوری در استان مطرح شده است تا پروژه‌ها و طرح‌ها به صورت متمرکز و مؤثر پیگیری شوند.
- درخواست زمین‌های بیشتر برای ایجاد شهرک‌های تحقیقاتی و دانش‌بنیان به ویژه در حوزه‌های صنعتی و دانشگاهی در حال پیگیری است.

صورتجلسه کمیسیون فوق العاده کسب و کارهای دانش بنیان و اقتصاد دیجیتال
«بررسی مشکلات شرکت های دانش بنیان در حوزه شورای راهبردی فناوری ها و تولیدات دانش بنیان»

عادی فوق العاده مشترک

کد مدرک: CO-F04-02

صفحه 11 از 13

رئیس جلسه: محمد علی چمنیان دبیر جلسه: سهیل پروازی محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق مشهد
شماره جلسه: نوزدهمین (۱۹) تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۰۸/۱۶ ساعت شروع: ۰۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۳۰

❖ مصوبات جلسه:

مهلت اقدام	اقدامات مرتبط	شرح مصوبه	دستور کار	ردیف
تا ۱۵ آذرماه ۱۴۰۳	تهیه طرح با همکاری اعضاء	مقرر شد بر مبنای اطلاعات و گزارش های ارائه شده در این جلسه، گزارش جامعی از مشکلات، معضلات و فرصت های حوزه دانش بنیان از طریق اتاق مشهد تهیه و ارائه گردد.	۱	۱
بصورت مستمر	برگزاری جلسات منظم	با توجه به اهمیت پیگیری مسائل در حوزه دانش بنیان و اقتصاد دیجیتال مقرر شد تا آقای سهیل پروازی به نمایندگی از اتاق بازرگانی خراسان رضوی با آقای امید طلوع به نمایندگی از جناب آقای احسان عظیمی راد نماینده محترم مجلس معرفی گردند تا پیگیری های پارلمانی از طریق ظرفیت های موجود صورت گیرد.	۱	۲

❖ لیست حاضرین:

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	سازمان مربوطه
۱	احسان عظیمی راد	نماینده	مجلس شورای اسلامی
۲	محمد علی چمنیان	نائب رئیس	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۳	امتی	عضو هیات رئیسه	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۴	علی محمد شریعتی مقدم	رئیس کمیسیون	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۵	علی کبیر	دبیر کل	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۶	شهرام عیدی زاده	مدیر دفتر پژوهش ها	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۷	سید حسن هاشمی	نائب رئیس	کمیسیون دانش بنیان و اقتصاد دیجیتال اتاق مشهد
۸	سهیل پروازی	دبیر	کمیسیون دانش بنیان و اقتصاد دیجیتال اتاق مشهد
۹	محسن سیاوشی	نماینده	شرکت ارزیاب دانش بنیان در استان خراسان رضوی
۱۰	سید حمید حسینی	معاون	اداره اقتصاد و دارایی خراسان رضوی
۱۱	مصطفی باقری	معاونت اقتصادی	اداره اقتصاد و دارایی خراسان رضوی
۱۲	امید طلوع	مشاور دفتر	دکتر احسان عظیمی راد (نماینده مجلس)
۱۳	رمضان روحانی	رئیس دفتر	دکتر احسان عظیمی راد (نماینده مجلس)
۱۴	سبحان صفریان	استاد دانشگاه خيام	مدیر ارتباط با صنعت و مشاور رسمی دانش بنیان
۱۵	قاسم کیومرثی	مشاوره حوزه مدیریت	نیان الکترونیک
۱۶	سید مهدی مدنی	رئیس هیات مدیره	انجمن شرکت های دانش بنیان خراسان رضوی
۱۷	هدا پیروی	مدیرعامل	گروه علمی و صنعتی خراسان
۱۸	محمد رضا خلیلی	مدیر	پردیس رضوی
۱۹	محسن کامیار	رئیس هیات مدیره	نظام صنفی رایانه ای خراسان رضوی